

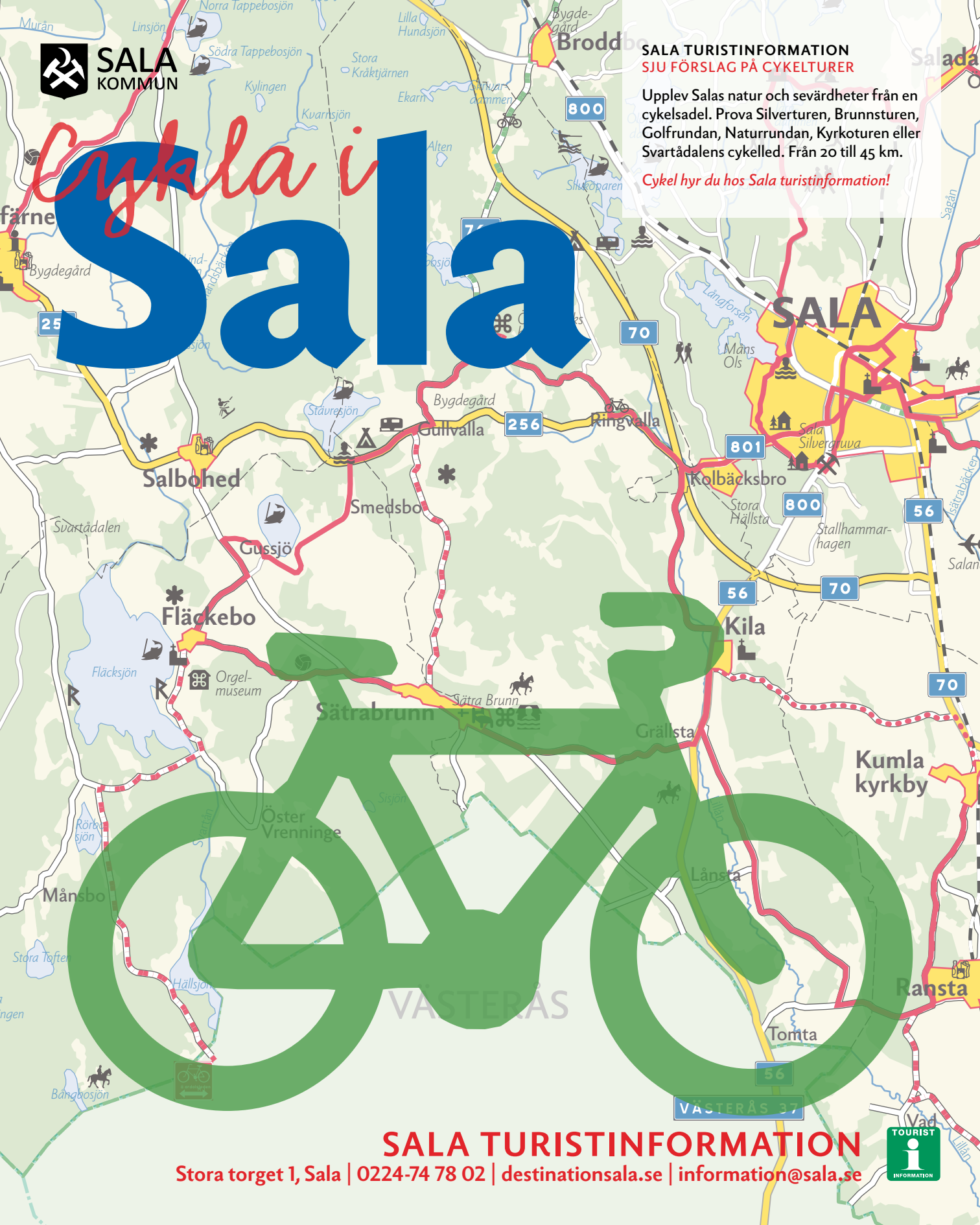
**SALA
KOMMUN**

Cykla i Sala

SALA TURISTINFORMATION SJU FÖRSLAG PÅ CYKELTURER

Upplev Salas natur och sevärdheter från en cykelsadel. Prova Silverturen, Brunnsturen, Golfundan, Naturrundan, Kyrkoturen eller Svartådalens cykelled. Från 20 till 45 km.

Cykel hyr du hos Sala turistinformation!

SALA TURISTINFORMATION

Stora torget 1, Sala | 0224-74 78 02 | destinationsala.se | information@sala.se

Välkommen till Cykelstaden Sala

Upplev Sala från cykelsadeln! Sala är till ytan den största kommunen i Västmanland och erbjuder cykelturer med ett rikt och varierat innehåll.

Har du inte cykeln med dig hyr du hos Sala turistinformation!

Silverturen 20 km

En stadsslinga som tar dig runt till sevärdheter i centrala Sala som Aguéli-museet på Täljstenen, Väsby Kungsgård och Sala silvergruva. Även Salas f.d. varmbadhus, stadsparken, Sofielund och Kristina kyrka är med i turen.

§. 3

Golfbrundan 30 km

Cykelturen för dig som gillar golf, konst och natur. Landskapet är mestadels öppet men mot slutet en del skog. Merparten av sträckan trampar du på grusvägar av bra kvalitet.

§. 4

Naturrundan 32 km

En naturskön runda som bland annat sträcker sig genom friluftsområdet Järndammen. Passar dig som är intresserad av natur och fiske. Består genomgående av grusvägar som bitvis är ganska smala och slingrande.

§. 5

Kyrkoturen 41 km

En tur för dig som är intresserad av att titta på kyrkor. Landskapet är mestadels öppet med åkrar och ängar men några skogspartier passeras också. Sträckan består av omväxlande grusvägar och asfalterade vägar av bra kvalitet.

§. 6

Svartå dalen 43 km

Svartådalens Bygdeutveckling har lagt en cykelled som tar dig runt ett levande kulturlandskap med rikt fågelliv utefter Svartån. Under turen passerar du bland annat stenåldersboplatser.

§. 7

Brunnsturen 45 km

Ett perfekt alternativ för den som vill cykla en medellång sträcka med möjlighet till övernattning. Landskapet är övervägande öppet med åkrar och ängar. I huvudsak asfalterat men bitvis ganska smalt.

§. 8

Sverigeleden 55 km

Den skyltade **Sverigeleden** passerar Sala via Varmsätra österifrån och sträcker sig norrut genom Broddbo och Möklinta till kommungränsen mot Avesta, nära Rosshyttan. **Mälardalsleden** söderifrån har två anslutningar till Sverigeleden.

§. 9

Trettisju sevärdheter

På sidorna 10-11 hittar du beskrivningar över de sevärdheter (1...37) som förekommer efter cykellederna. Läs mer om sevärdheterna på: www.destinationsala.se

§. 10-11

Turerna går på olika typer av underlag, både asfalt och grus. Det finns inte alltid vägren, och det är inga skyltar. Cykla alltid med hjälm!

Silverturen (20 km)

Silverturen är en stadstur där du passerar flera av Sala stads besöksmål. En heldagsutflykt med besök vid Aguélimuseet/Täljstenen **1**, Sala f.d. varmbadhus **2**, Café Järnvägen **36**, Väsby Kungsgård **3**, Måns Ols vid Långforsen **7**, Sofielund **34** och Sala silvergruva med gruvby **4 5**. På tillbakavägen passerar du även Kristina Kyrka **15**.

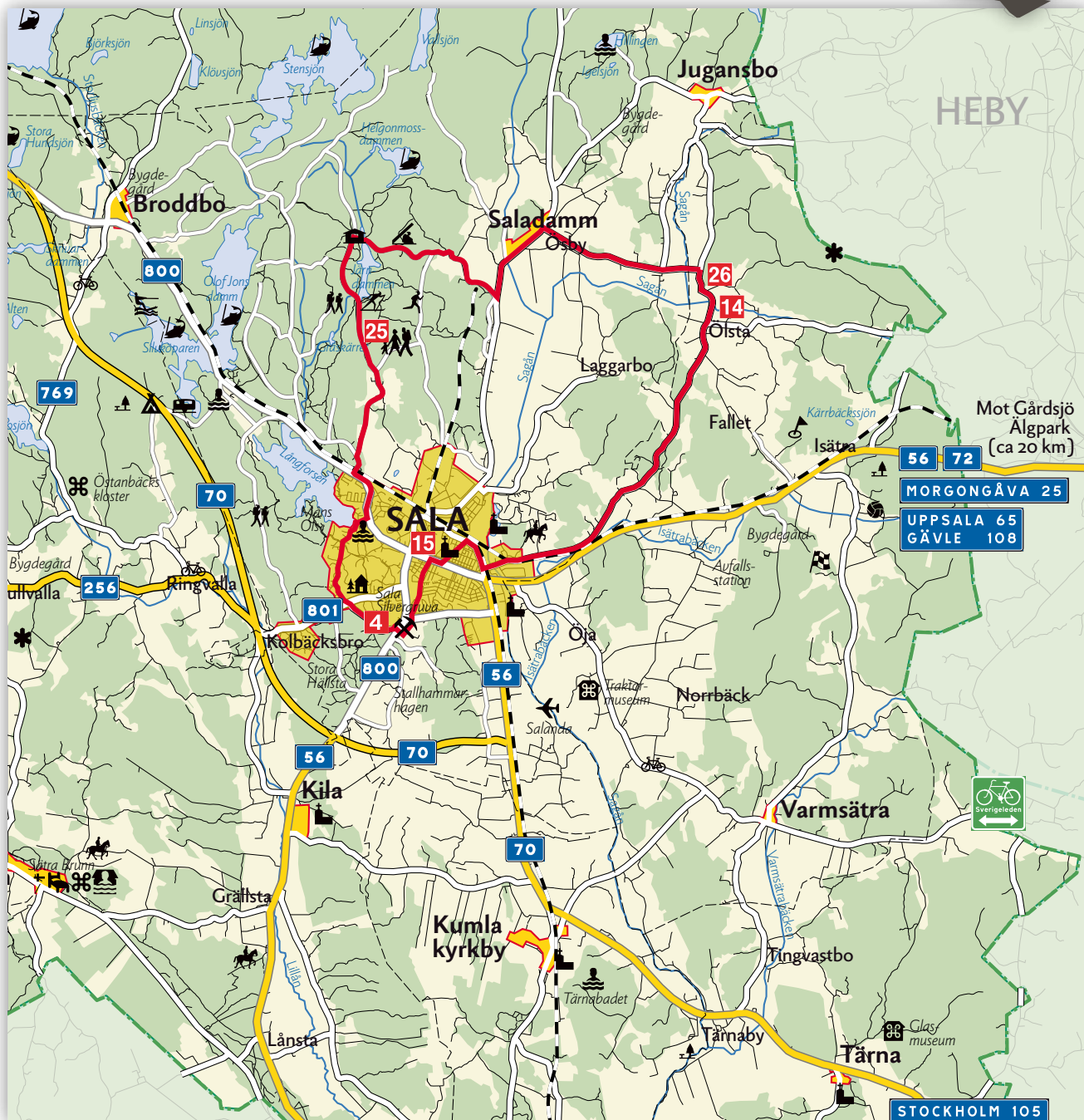
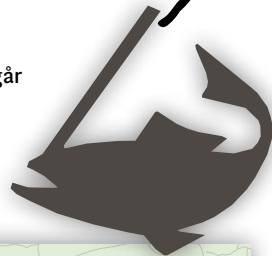
Golfgrundan (30 km)

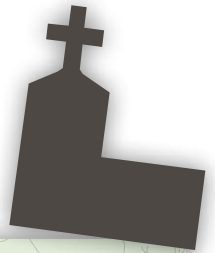
Golfgrundan passar den golf- och naturintresserade. Den passerar **Norrby kyrka 16**, **Traktormuseet 10**, **Golfbanan Fallet 33**, **Galleri Ölsta skola 14**, och **Ölsta naturreservat 26**. Landskapet är mestadels öppet men mot slutet en del skog. Merparten är grusvägar av bra kvalitet.

Naturrundan (32 km)

Cykelturen för den fiske- och naturintresserade. Naturrundan är en naturskön slinga med en blandning av skog, åkrar och ängar. Stanna till vid Järndammens friluftsområde **25** och prova fiskelyckan! I rundan ingår även Galleri Ölsta skola **14**, Ölsta naturreservat **26**, Kristina kyrka **15**, och Sala silvergruva **4**.

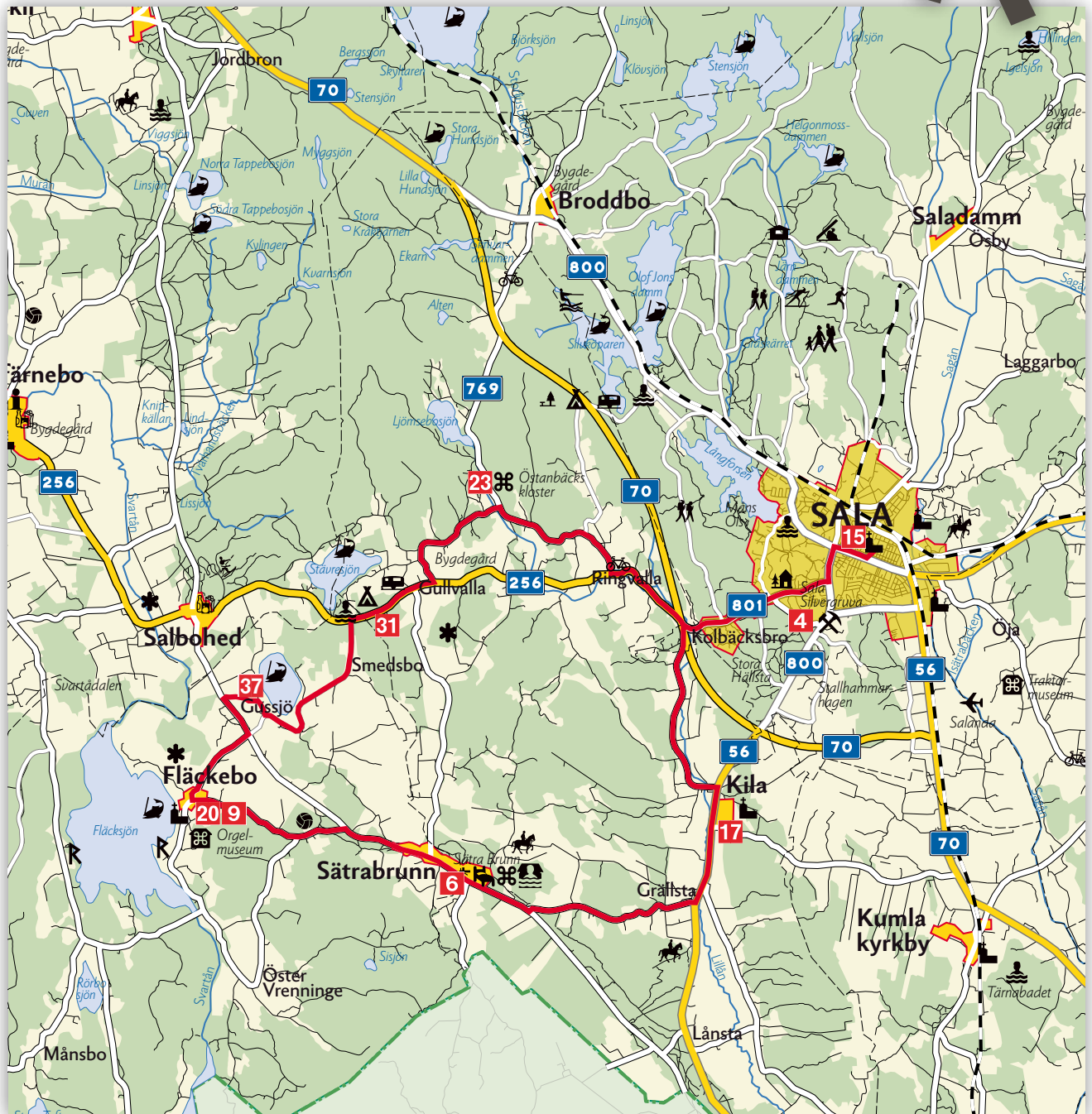
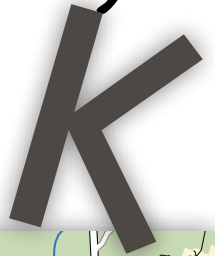

Denna led finns särskilt beskriven i en egen folder.

Brunnsturen (45 km)

Brunnsturen är en medellång sträcka med möjlighet till övernattnig på bland annat kurorten Sättra Brunn. Turen passerar Kristina kyrka **15**, Sala silvergruva **4**, Östanbäcks kloster **23**, Stävrebadet **31**, Perpersgården **37**, Fläckebo kyrka **20**, Orgelmuseet **9**, Sättra Brunn **6** och Kila kyrka **17**. Landskapet är mestadels öppet men innehåller även vissa skogspartier.

Sverigeleden (55 km)

Sverigeleden är en skyltad cykelväg genom hela Sverige och passerar Sala i närheten av Sala silvergruva och gruvby **4 5**..Se även **10 11 15 16 23** och **27**.

Kom in till oss på Sala turistinformation så stämplar vi kortet!

Till Sverigeleden ansluter den skyltade Mälardalsleden vid två delningspunkter (🚲).

Mer information om Sverigeleden och Mälardalsleden: Svenska Cykelsällskapet, tfn. 08-751 62 04, www.svenska-cykelsallskapet.se

Trettisju sevärdheter

→ Information om öppettider och kontaktinformation för besöksmålen hittar du på www.destinationsala.se

1 AGUÉLIMUSEET I KULTURKVARTERET TÄLJSTENEN Sveriges största samling av Aguéliverk bl a Flicka i blått (ca 1889), Gotländskt landskap (1892) och Spanskt landskap (1916). Samlingen innehåller också verk av flertalet konstnärer samtida med Aguéli och senare, t ex Karl Nordström, Helene Schjerfbeck och Sven X:et Erixson. Även tillfälliga utställningar visas. Guidade turer i museet tas emot vid förbokade grupper.

2 SALA F.D. VARMBADHUS byggdes på 1920-talet och är ett bra exempel på klassicismens arkitektur. 1981 flyttades badverksamheten till det nybyggda badhuset och under 1987 renoverades byggnaden och sammanfördes med det nybyggda biblioteket. Nu används badhuset som fest- och konferenslokal. Simhallen är hörsal och i källaren finns bokmagasin. Sala f.d. varmbadhus byggnadsminnesförklarades 1988.

3 VÄSBY KUNGSGÅRD med anor från 1500-talet var ett tillflyktsställe som Gustav Vasa och Gustav II Adolf gärna besökte när de inspekterade Sala silvergruva. Kungsgården var då ett stort lantbruk med upp till 200 nötkreatur. Här träffade Gustav II Adolf i smyg sin ungdomskärlek, hovdamen Ebba Brahe. Väsby Kungsgård blev så småningom centrum i ett helt län, Väsby län. Härifrån leddes verksamheten vid gruvan och hit inkasserades skatterna. Kungsgården är idag ett museum med bland annat vapensamling, kärleksbrev från Gustav II Adolf till Ebba Brahe och silverkistan som fraktade silvret till myntverket i Stockholm.

4 SALA SILVERGRUVA Det finns olika uppgifter om när man först skulle ha hittat silver i Sala, vissa så långt tillbaka som till 200-talet e. Kr, men de är svåra att bekräfta. Att gruvdriften kom igång senast på 1400-talet vet man eftersom det finns privilegiebrev från 1510 och 1512, och då var gruvdriften i full gång. Silverbrytningen lades ner 1908. Idag är gruvan ett besöksmål med flera olika nedstigningar, markvisningar och äventyrsaktiviteter. På området finns även vandrarhem och gruvsvit.

5 GRUVBYN Under Sala silvergruvans storhetstid fanns en gruvby, där livet kan jämföras med rena »vilda västern«. Det berättas om slagsmål, prostitution, gatlopp, galgbacke och halshuggningar. I Gruvbyn fanns rådstuga, häkte, kapell, läkargård och torg. Dessutom fanns ett flertal pubar då 1500-talets gruvänkor hade tillstånd att öppna en pub för sin försörjning. Det pratas om att det vid något tillfälle fanns 58 pubar samtidigt! 1624 lät Gustav II Adolf anlägga Sala stad och Gruvbyns befolkning flyttades dit. Idag plats för barnens lillgruva med lek och äventyr.

6 SÄTRA BRUNN Anor från 1700-talet. Medicinsk kurort som präglas av en snart 300-årig verksamhet med sjukvård, en s.k. sur-

brunn. I brunnshuset från 1741 kan besökare »dricka brunn«. Runt brunnen kan man promenera i parklandskapet på slingrande stigar och vägar bland de välbevarade byggnaderna. Spa-behandlingar, badhus, hantverkare, presentbutiker och restaurang med fullständiga rättigheter.

7 MÅNS OLS Det mycket omtyckta utvårdshusets krögare, familjen Skanevall, har utsetts till Västmanlands matambassadör. Badplatsen ligger vackert belägen i naturskönt område vid sjön Långforsen. Kägelbana, båt- och kanotuthyrning, minigolf.

8 GAMMELGÅRDEN Västerfärnebo hembydsgård illustrerar med olika byggnader en gård på slättbygden med parstuga från sent 1700-tal, portlider och två loftbodar. Stenåldersföremål samt Västerfärnebodräkten i utställningen. Sommartid arrangeras sommarkvällar med underhållning.

9 FLÄCKEBO HEMBYGDSGÅRD Här finns den kända runstenen Odendisa som är den första kända hyllningen till kvinnan.

9 ORGELMUSÉET I FLÄCKEBO I den gamla kyrkskolan visas en stor samling musikinstrument, företrädesvis spelbara kyrkorglar.

10 SALA TRAKTORMUSEUM Privat samling med ett sextiotal gamla traktorer, renoverade till funktionsdugligt skick och målade i originalfärger. Den äldsta traktorn är från 1916 och de yngsta från 1950-talet. Även ett fyrtiotal stationära motorer, alla renoverade och startklara. Den äldsta motorn är tillverkad 1897.

11 NÄSSELBO BYGDEMUSEUM Genuint uppbyggda miljöer från 1920- till 1960-talet med bl a bensinstation från 1950-talet, lanthandel, café och manufakturaffär, skrädderi och skomakeri, järn- och redskapshandel. Även veterantraktorer, lantbruksredskap från 1800- och 1900-talet, motorsågar mm.

12 VAGNSBRO AVRÄTTNINGSPLATS en minnessten vid Vagnsbro härads avrättningsplats kan berätta att här ägde häradens sista avrättning rum den 19 december 1829.

13 LANDFORSENS HYTTA Bevarad multtimmershytta. Hyttbacken vid Landforsen rymde under 1600-talet ett flertal hyttor och hammarsmedjor. Driften upphörde på 1840-talet.

14 GALLERI ÖLSTA SKOLA Drivs av konstnären Gunnel Liljefors. Ateljé med permanent utställning och ibland även utställningar av andra konstnärer.

15 KRISTINA KYRKA En ståtlig 1600-talskyrka av gråsten och tegel. Ursprungliga tornet, 83 meter högt, störtade vid den stora branden 1736. Predikstol, altarpåläggning och orgelfasad från 1700-talet. Vid restaureringen 1905-06 dekorerades valven med rosenslingor. Renoverad under 1997. Vägkyrka sommartid.

16 NORRBY KYRKA Härstammar till sina äldsta delar från 1300-talet, men ombyggdes grundligt 1887. En unik doptavla från 1500-talet är bevarad i kyrkan. Predikstol från 1647.

17 KILA KYRKA Kyrka från 1300-talet, vackra medeltida stjärnvalv. Altarskåp från 1450-talet och flera medeltida träskulpturer.

18 KUMLA KYRKA En 1300-talskyrka i gråsten. Stjärnvalven av tegel är från mitten av 1400-talet. Kyrkan är berömd för sina vackra kalkmålningar av Albertus Pictor från 1482. Glasmålningarna i korfönstren är förnämliga verk av Västeråskonstnären Nils-Aron Berge, daterade 1960.

19 SALA SOCKENKYRKA Tidigare Sala landsförsamlings kyrka. Gråstenskyrka från 1300-talet. Tegelvalv med kakelmålningar från 1460-talet, signerade Albertus Pictor. Altarskåp från 1500-talet och dopfunt i sandsten från 1200-talet.

20 FLÄCKEBO KYRKBYMILJÖ Komministerboställe, sockenmagasin, kyrkstallar, klockarebostad och prästgård. Byggnadsminnesförklarades 1988 och är unik för länet. Själva kyrkan är från 1400-talet och ligger troligen på platsen för en äldre träkyrka. Det nuvarande utseendet fick kyrkan på 1870-talet. Romansk dopfunt och medeltida träskulpturer.

21 VÄSTERFÄRNEBO KYRKA Kyrkan är till sina äldsta delar från omkring år 1300. Bland inventarierna märks den ståtliga dopfunten från början av 1200-talet och ett altarskåp, tillverkat i Antwerpen i början av 1500-talet.

22 MÖKLINTA KYRKA Belägen på en förkristen kultplats och härstammar till sina äldsta delar från 1300-talet. S.k. gubbvalv finns i såväl korets valv som de båda långhusvalven och vapenhuset, vilket är unikt bland Sveriges kyrkor.

23 ÖSTANBÄCKS KLOSTER Klostret tillhör Svenska kyrkan och bildades 1970. Munkarna på klostret följer Benedikts klosterregel, skriven på 500-talet. Försäljning av ljus, smide och andra hantverksprodukter.

24 FLÄCKEBO NATURRESERVAT Ett 78 ha stort reservat som bildades 1993. Den dominerande naturtypen är björksumpskog av örttyp. Här kan man även se de hotade arterna sumpviol och granbräken. Fågelrikedomen är stor.

25 JÄRNDAMMENS FRILUFTSOMRÅDE Damm med inplanterad regnbågsfisk. Fiske endast från land. Fiskekort krävs. Det finns också vindskydd med eldstäder för grillning. Markerade tränings-slingor på 1,2, 5, 5,5 och 10 km.

26 ÖLSTA NATURRESERVAT En s.k. »lövbränna« från sommaren 1888 då elden, som skulle användas för att mjuka upp vidjor till gärdsgårdar, slet sig och antände skogen. "Lövbrännan" har kunnat bevaras fram till våra dagar, vilket är unikt för syd- och mellansverige. Den stora variationen av skogstyper har medfört att det finns ett stort antal hotade arter här. 287 hektar varav 21 hektar myr.

27 FORNEBY TRATT En åsgrop i den mäktiga sandås som går genom Möklinta. När ismältningen bildade åsen lossnade ett stort isstycke just här som bäddades in i åsen. När isblocket efterhand smälte bort bildades Forneby tratt. Fridlyst som naturminne 1944.

28 TÄRNBABADET Tempererat utomhusbad med tre bassänger, plaskdamm, barnbassäng och vuxenbassäng. Här finns bastu, servering, lekplats och stora gräsytor.

29 PARADISBADET Barnvänligt långgrunt bad med bryggor, sandstrand och gräsområden. Omklädningsrum och toaletter. Ställplats för husbilar.

30 VIGGSJÖBADET Föreningsdriven badplats. Bryggor, sandstrand, gräsytor, hopptorn (1,5 m), flytbrygga, omklädningsrum, tc, lekplats.

31 STÄVREBADET Familjebad med stora lekytor, grillplats och badplats med bryggor. Tillgång till omklädningsrum och toaletter. Ställplats för husbilar.

32 HÄLLSJÖBADET Naturskön badplats med bryggor och hopptorn. Här kan man hyra båt och fiska. Fiskekort krävs.

33 GOLFBANAN FALLET är en populär 27-hålsbana. Passa på att gå en runda! Här finns även restaurang, café och golfshop. Stugor uthyres.

34 SOFIELUND STF-vandrarhem med 28 bäddar. TV-rum, pentry, matsal, bastu, dusch och kök. Camping med tält- och husvagnsplatser. På somrarna är minigolfbanan och caféet öppna och det finns en omtyckt lekplats nära serveringen.

35 SVARTÅDALENS BYGDECENTER Information om aktiviteter, boende, företag och entreprenörer som finns i bygden. Här finns SNOK (Svartådalens natur- och kulturcenter).

36 CAFÉ JÄRNVÄGEN Café med lättare luncher i det gamla stationshuset. Även tillfälliga utställningar och musikunderhållning.

37 PER PERSGÅRDEN Vacker visningsträdgård med växthus hemma hos familjen Yngvesson.

Cykla i Sala

Sju cykelturer
Trettisju sevärdheter

AVESTA

Färnebofjärdens
nationalpark

NORBERG

HEBY

VÄSTERÅS

ENKÖPING

SURAHAMMAR

SALA KOMMUN

SJU FÖRSLAG PÅ CYKELTURER

SALA TURISTINFORMATION

Stora torget, Sala | 0224-74 78 02

www.destinationsala.se | information@sala.se

**SALA
KOMMUN**

